

1 מהו דְתִימָא – שמא תאמר שכיון שבשעת ההוצאה שכח לאיזה
2 צורך הצניע בְּטוּלָה בְּמִשְׁכָּבְתָּהּ להצניע לאותו צורך, ונמצא
3 שאין כאן חשיבות הדבר מחמת הצנעתו, וגם אינו מוציאו לצורך זה
4 אלא בסתם, והיינו אמרים שאינו חייב על הוצאתו אלא בשיעורו,
5 קא מְשַׁמַּע לָן שְׂכָל הַעוֹשֶׂה מעשה בסתם שלא לצורך מסוים, עַל
6 דַּעַת מחשבתו הַרְאֵשׁוֹנָה הוּא עוֹשֶׂה, וחייב אף בכל שהוא.
7 הגמרא מבארת שיטת רבי מאיר בשיעור ההוצאה לזריעה: אִמְר רַב
8 יְהוּדָה אִמְר שְׁמוּאֵל, מִחֵיב הֵיךְ רַבִּי מֵאִיר אֵף בְּמוֹצֵיא חֲטָה אַחַת
9 לְזִרְיָהּ, כִּיּוֹן שאין שיעור בהוצאה לזריעה. מקשה הגמרא: פְּשִׁימָא
10 – הלא פשוט שרבי מאיר סבר כך, שהרי כָּל שְׁהוּא תָּנִן – שנינו
11 במשנתנו שהמצניע לזרע והוציאו חייב אף בכל שהוא, ורבי מאיר
12 שנה את משנתנו, ומדוע הוצרך שמואל לומר דין זה בשיטתו.
13 מתרצת הגמרא: אף על פי כן הוצרך שמואל לומר שחייב אף בחטה
14 אחת, שכן מהו דְתִימָא – שמא תאמר, שהלשון 'כָּל שְׁהוּא' שנאמר
15 במשנה בא רק לַאֲפוּקֵי מְגֻרְגֵרָתָהּ – להוציא ולמעט שאין צריך
16 שיוציא שיעור כגורגרת בשיעור ההוצאה במאכלים, וְלַעוֹלָם אינו
17 מתחייב עַד דְּאִיכָא – עד שיוציא שיעור בְּרִית, ונמצא שהחשיבו רק
18 בשיעור זה, קא מְשַׁמַּע לָן שאין שיעור בהוצאה לזרע ככל.
19 הגמרא מקשה על ביאור אבאי במשנתנו, שהמצניע לצורך והוציא
20 בסתם חייב בכל שהוא: מִתְקִיף לָהּ רַב יִצְחָק בְּרִיה דְּרַב יְהוּדָה,
21 אֵלָּא מַעֲתָה שהמשנה תלתא את שיעור הוצאתו בדעתו, וכי באופן
22 שְׁחִישָׁב לְהוֹצִיא כָּל חֲפְצֵי בֵיתוֹ בהוצאה אחת, הֲכִי נָמִי דְלֵא מִיחֵיב
23 עַד דְּמִפְּקִי לְבִלְוִיָּהּ – גם בזה תאמר שאינו מתחייב עד שיוציאם
24 כולם כאחת כמחשבתו, ואם שכח מחשבתו והוציאם מעט מעט
25 פטור.
26 מתרצת הגמרא: תָּתֵם – שם בחשב להוציא כל חפצי ביתו כאחת,
27 בְּמִלָּה דַּעַתוֹ אֵצֶל כָּל אֲדָרָם, שבעיניהם חשובה הוצאת כל דבר
28 בשיעורו, אֵךְ במצניע לזרע או לדוגמא או לרפואה, הרי הם חשובים
29 אצל שאר בני אדם גם בכל שהוא, ולכן יכול המצניע להחשיבם
30 ולהתחייב בהוצאתם בשבת.
31 שנינו במשנה: וְכִּי אֲדָרָם חֵיבִין עָלָיו אֵלָּא בְּשִׁיעוּרוֹ.
32 הגמרא מביאה שוטה חולקת על משנתנו: מִתְנִיתִין – משנתנו
33 שפטרה את המוציא דבר שהצניעו חבירו, כשאין בו כשיעור
34 הוצאתו, נשנתה דְלֵא בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן אֱלֵעָזָר, דִּתְנִינָא בְּבֵרִיתָא,
35 כָּלֵל אִמְר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן אֱלֵעָזָר, כָּל דְּבַר שְׁאִינוּ בְּשֵׁר (ראוי)
36 לְהַצְנִיעַ אותו מחמת גריעותו, וְדַבַּר שְׁאִין מְצַנְעִין כְּמוֹהוּ משום
37 ששיעורו מועט, וְהוֹכֵשׁ לָהּ – ונעשה ראוי בעיני אחד כמות שהוא
38 וְהַצְנִיעוּ, וְכֵא אַחֵר וְהוֹצִיא את מה שהצניע חבירו, נִתְחַיֵּב זֶה
39 שהוציא בְּמִשְׁכָּבְתָּהּ שֶׁל זֶה – מפני מחשבת המצניע שהחשיבו
40 בהצנעתו כמות שהוא.
41 הגמרא מביאה הלכה בענין שיעור ההוצאה לפי מחשבת המוציא:
42 אִמְר רַבָּא, אִמְר רַב נַחֲמָן, הוֹצִיא מאכל הראוי לזריעה בשיעור
43 בְּגֻרְגֵרָתָהּ לְצוּרֵךְ אֲכִילָה, וְקוֹדֵם שהניחה ברשות הרבים נִמְלָךְ עָלֶיהָ
44 להשתמש בה לְזִרְיָהּ, אִי נָמִי – אופן נוסף, אם הוציא מאכל בשיעור
45 כגורגרת לְזִרְיָהּ, וְקוֹדֵם שהניחה נִמְלָךְ עָלֶיהָ לְאֲכִילָה, בשני
46 האופנים חֵיב חטאת.
47 מקשה הגמרא: פְּשִׁימָא – הלא הלכה זו פשוטה היא, דוֹלֵל הֲכֵא
48 אִיכָא שִׁיעוּרָא וְזִיל הֲכֵא אִיכָא שִׁיעוּרָא – שהרי בין אם תלך אחר
49 מחשבת זריעה ובין אחר מחשבת אכילה, הוציא דבר שיש בו שיעור
50 להתחייב עליו לפי מחשבתו, שהרי הוציא שיעור כגורגרת, ומה בא
51 רב נחמן ללמדנו.
52 מתרצת הגמרא: רב נחמן הוצרך לחדש זאת, שכן מהו דְתִימָא –
53 שמא תאמר בְּעֵינֵן עֲקִירָה וְהִנֵּה בְּחֲדָא מִשְׁכָּבָה – שצריכים שתהא
54 העקירה מהרשות שמוציא ממנה וההנחה ברשות שמכניס אליה
55 במחשבה אחת, וְהֵא לִיכָא – וכאן לא נתקיים תנאי זה, שהרי בהנחה
56 חשב להשתמש לצורך אחר מבעקירה, ויהיה פטור, קא מְשַׁמַּע לָן
57 שכיון שבעקירה ובהנחה היה שיעור, חייב.
58 ספק בדינם של כמה אופני הוצאה כעין דינו של רב נחמן: בְּעֵי רַבָּא,

59 עקר והוציא חֲצִי בְּגֻרְגֵרָתָהּ לְזִרְיָהּ, וְתַפְחָה לשיעור כגורגרת שחייב
60 עליו המוציאו לאכילה, וְנִמְלָךְ עָלֶיהָ להשתמש בה לְאֲכִילָה והניחה,
61 מהו – מה דינו. ומפרש רבא את ספיקו: אִם תִּמְצִי (תרצה) לומר
62 שאופן זה שונה מדינו של רב נחמן, שכן תָּתֵם הוּא דְמִיחֵיב – דווקא
63 שם חייב כיון דוֹלֵל הֲכֵא אִיכָא שִׁיעוּרָא וְזִיל הֲכֵא אִיכָא שִׁיעוּרָא –
64 שבין אם תלך אחר מחשבתו הראשונה ובין אחר מחשבתו השנייה,
65 הרי בשניהם היה בהוצאתו שיעור המחייבו דהיינו כגורגרת שראוי
66 גם למחשבה השנייה לאכילה, ולכן אין שינוי מחשבתו מפריד את
67 העקירה מההנחה, אבל הֲכֵא – כאן, בִּיּוֹן דְּבַעֲדֵידָנָא דְאִפְקָה לָא הוּהוּ
68 בִּיה שִׁיעוּר אֲכִילָה – כיון שבזמן שהוציאו לא היה בו שיעור
69 כגורגרת המחייב דבר שמויעד לאכילה כמחשבתו בעת ההנחה,
70 יתכן שלא מִיחֵיב, ששינוי מחשבתו בין העקירה להנחה למחשבה
71 שלא היה ראוי להתחייב עליה בשעת העקירה, מפריד את העקירה
72 מההנחה. או דִּילֵמָא – שמא בִּיּוֹן דְּאִילוּ אִישְׁתִּיךְ וְלֵא חֲשִׁיב עָלֶיהָ
73 – שאם היה שותק בשעת ההנחה, ולא היה חושב עליו לאכילה,
74 אלא היה ממשיך להוציא על דעתו הראשונה, היה מִיחֵיב
75 אִמְשַׁכְּבָה דְזִרְיָהּ, הֲשֵׁתָא נָמִי – גם עכשיו, כששינה למחשבת
76 אכילה, כיון שיש עתה בהוצאתו שיעור המחייב בין לאכילה ובין
77 לזריעה, מִיחֵיב, ואין שינוי מחשבתו מגרע כלום.
78 רבא מסתפק באופן נוסף: וְאִם תִּמְצִי לומר לפשוט את הספק הקודם
79 לחיוב, דִּבְיּוֹן דְּאִילוּ אִישְׁתִּיךְ וְלֵא חֲשִׁיב עָלֶיהָ לאכילה מִיחֵיב
80 אִמְשַׁכְּבָה ראשונה דְזִרְיָהּ, הֲשֵׁתָא נָמִי – עכשיו גם כששינה וחשב
81 לאכילה מִיחֵיב, עדיין יש להסתפק באופן אחר, והוא, אם הוֹצִיא
82 בְּגֻרְגֵרָתָהּ לְאֲכִילָה, וְקוֹדֵם שהניחה צְמָקָה, ועתה אין בה שיעור
83 המחייב בהוצאה לאכילה, וְאִן נִמְלָךְ עָלֶיהָ לְזִרְיָהּ, ששיעור
84 הוצאתה בכל שהוא, והניחה, מהו – מה דינו. ומבאר רבא את צדדי
85 הספק: הֲכֵא וְדֵאִי בִּי אִישְׁתִּיךְ אִמְשַׁכְּבָה כְּמִיחֵיב לָא מִיחֵיב – כאן
86 ודאי אם היה שותק בשעת ההנחה ולא היה חושב לזריעה, לא היה
87 חייב על מחשבתו הראשונה לאכילה, שהרי נחסר השיעור, וממילא
88 אף אם שינה מחשבתו לזריעה, לא תועיל מחשבתו לצרף ההנחה
89 לעקירה ולחייבו. או דִּילֵמָא – שמא תאמר, בְּתֵר הֲשֵׁתָא אֲזִילִין
90 וּמִיחֵיב – שהלולים אחר שעת ההנחה, וכיון שיש בה שיעור לחיוב
91 בהוצאתו לפי מחשבתו שבאותה שעה, חייב, ואין צורך שיהא בשעת
92 ההנחה שיעור המחייבו גם בשעת העקירה.
93 רבא מסתפק באופן נוסף: וְאִם תִּמְצִי לומר לפשוט הספק הקודם,
94 בְּתֵר הֲשֵׁתָא אֲזִילִין וּמִיחֵיב, עדיין יש להסתפק באופן אחר, אם
95 הוֹצִיא בְּגֻרְגֵרָתָהּ לְאֲכִילָה, ולאחר העקירה צְמָקָה, וְקוֹדֵם שהניחה
96 חֲזִירָה וְתַפְחָה כבתחילה, והניחה, מהו – מה דינו. ומבאר רבא את
97 צדדי הספק, האם יֵשׁ דִּיחֵיב לְעֵנִן מלאכת שָׂבָת, כלומר שאם נדחה
98 הדבר מתורת מלאכה, שוב אינו חוזר לכך אף אם חזר לשיעורו וראוי
99 לכך, ואף כאן, כיון שכשצמקה נדחתה עקירתו מלחייבו, ואם היה
100 מניחה כך היה פטור, שוב אין לחייבו על עקירה זו אף אם חזר הדבר
101 לשיעור המחייבו, או שְׁאִין דִּיחֵיב לְעֵנִן שָׂבָת, וכיון שכשהניחה
102 לאחר שחזרה ותפחה, והיה שיעור חיוב בין בעקירה ובין בהנחה, אף
103 שהיה זמן ביניהן צממקה, מכל מקום חייב על הוצאתו.
104 מסיקה הגמרא: תִּיקו – תעמוד שאלה זו במקומה, שלא נפשטה.
105 הגמרא מביאה ספק נוסף של רבא בענין שיעור הוצאה: בְּעָא מִינִיהּ
106 (–שאל) רַבָּא מִרַב נַחֲמָן, זֶרֶק בֵּית תְּרוּמָה לְבֵית טָמֵא, מהו – מה
107 הדין.
108 מבררת הגמרא: לָמָּא – לענין מה נסתפק רבא, או (–) לְעֵנִן
109 הוצאה בְּשָׂבָת, וכגון שזרקו מרשות הרבים לבית שהוא רשות
110 היחיד, ונסתפק רבא אם חייב על זריקה זו משום מלאכת הוצאה או לא,
111 לא, הלא בְּגֻרְגֵרָתָהּ בְּעֵינֵן – צריך שיוציא כגורגרת כדי שיתחייב,
112 והוא זרק כזית ובודאי פטור, ואי – אם נסתפק לְעֵנִן טוּמְאָה, דהיינו
113 אם נטמא כזית זה לטמא מעתה מאכלים אחרים או לא, הרי בְּכִיזָה
114 אֲזִילִין בְּעֵינֵן – צריך שיהיה האוכל הטמא בשיעור כביצה כדי
115 שיהיה ראוי לטמא, והוא זרק רק כזית. ובמה נסתפק רבא.
116 מתרצת הגמרא: לְעוֹלָם נסתפק רבא לְעֵנִן שָׂבָת, ואף שצריך שיעור

המשך ביאור למס' שבת ליום רביעי עמ' א

1 כגרוגרת, כאן הדבר שונה, ומדובר פגזון דאיפא – שכבר יש בבית
2 פחות מפיצה אוכלין, והאי – וכזית זה שזרק משלימו בהנחתו
3 לשיעור כפיצה, ובהנחה זו נהיו ראויים לטמא, ונסתפק מאי – מה
4 הדין, האם מדמצטרף לענין טומאה – מתוך שחשובה זריקה זו שעל
5 ידה האוכלים מצטרפים לשיעור כביצה לטמא, נחשבת גם שיש בה
6 שיעור להוצאה בשבת, ומיחייב נמי – וחייב גם לענין שבת כאילו
7 יש בו שיעור כגרוגרת לחייב על הוצאתו, או דילמא – שמא נאמר,
8 שכל חיוב לענין מלאכות שבת במאכלים, שיעור פגזון דווקא

9 פעינן – צריכים כדי לחייבו.
10 רב נחמן פושט את הספק: אמר ליה רב נחמן לרבא, תניתוה – שנינו
11 זאת בברייתא, אבא שאול אומר, שתי הלחם ולחם הפנים, שיעורן
12 להתחייב על הוצאתם בשבת מן המקדש לרשות הרבים פגזון גרת.
13 ואמאי – מדוע שיעורם כגרוגרת, הרי מחשיבים פחות מכשיעור
14 בשבת משום שהוא חשוב לענין איסור אחר הבא עמו, ואם כן לימא,
15 מדלענין פסול

שבת דף צא עמוד ב תלמוד בבלי המבואר "שפה ברורה – עוז והדר" (ליום רביעי) קלז

גמרא

הגמרא דנה בדין הראשון של המשנה: **האי אסקופה** – אסקופה זו
השניה ברישא ושם הוציא אוכלים מרשות היחיד ונתנם עליה
וחזר והוציאם הוא או אחר פטור, **מאי** – מה היא, **איליא** – אם
נאמר **שאסקופה** זו רשות הרבים היא, וכי ניתן לומר שהמוציא
מרשות היחיד לאסקופה זו פטור, **הא קא מפיק** – הרי הוא מוציא
מְרֻשָּׁת הַיְחִיד לְרֻשֹׁת הָרֵבִים, **אלא** מה נאמר, **שאסקופה** זו רשות
הַיְחִיד היא, אם כן כיצד אמר, **בין שחזר הוא עצמו והוציאן**
מאסקופה זו לרשות הרבים **ובין שהוציאן אחר פטור**, **הא קא מפיק**
– הרי הוא מוציא מְרֻשָּׁת הַיְחִיד לְרֻשֹׁת הָרֵבִים.
לכן מבארת הגמרא: **אלא**, **אסקופה** זו כְּרַמְלִית היא, שגבוהה
שלשה טפחים או יותר ופחותה ממשעה, ורחבה ארבעה טפחים,
שאינן בה איסור הוצאה מן התורה, **והא קא משמע לן** – ומכל מקום
הוצרך התנא להשמיענו שפטור, כדי לחדש **מַעְמָא** – שהטעם
שפטרנוהו הוא מפני דָּנָה החפץ בְּכַרְמְלִית בין עקירתו מרשות היחיד
להנחתו ברשות הרבים, **הא לא נח בְּכַרְמְלִית מִיְחִיב** – אולם אם
לא נח בכרמלית, אלא העבירו בבת אחת מרשות היחיד לרשות
הרבים, אף שהעבירו דרך כרמלית, הרי הוא חייב, ואין דנים את
האדם המהלך כמי שעומד בדרך הליכתו, ונחשוב את הנחת גופו
כאילו גם הניח את החפץ שאוחז, אלא נחשב ככל מוציא מרשות
היחיד לרשות הרבים וחייב.
ומדייקת הגמרא: **מתניתין דלא כבן עזאי** – משנתנו נשנתה שלא
כשיטת בן עזאי בענין זה, **דתנא** – ששינו בברייתא, **המוציא מהנות**
שהיא רשות היחיד לְפֻלְמָא – רשות הרבים דֶּהֱרָה קָטִין – מקום מוקף
איצטבאות לישיבה, שהוא כרמלית, ולא הניחו שם אלא הוציאו מיד
לרשות הרבים, חייב. **וכן עזאי פוטר**, שלשיתו גם אדם מהלך נידון
כמי שעומד בדרך הליכתו (לעיל דף), והנחת גופו נחשבת גם כהנחת
החפץ, ונמצא שהניח את החפץ במקום הליכתו, ולא עשה מלאכתו
בבת אחת, שהרי נח גם בכרמלית.
שינוי במשנה: **קופה שהיא מליאה כו'** פירות ונתנה על אסקופה
החיצונה, אף על פי שרוב פירות מבחוץ פטור, עד שיוציא את כל
הקופה.
הגמרא דנה אם דין זה נאמר בכל מיני הפירות, ומביאה מחלוקת
בזה: **אמר חזקיה**, **לא שנו** שאינו מתחייב עד שיוציא את כל הקופה,
אלא במוציא קופה מליאה קישואין ודלועין, שהם ארוכים
וממלאים את רוחב הקופה, שכל זמן שלא הוציא את כל הקופה
לרשות הרבים, אף אם לא יצאו לגמרי, **אבל אם היתה מליאה גרעיני**
חרדל, חייב, כיון שאף אם הוציא את מקצת הקופה, הרי יצאו
גרעינים בשלמותם, אף שגם הם מאוגדים בכלי שחלקו עדיין ברשות
היחיד. מדייקת הגמרא מדבריה: **אלמא קסבר** – מוכח שחזקיה סובר,
שאגד כלי לא שמיא אגד – חיבור שעל ידי כלי אין שמו חיבור, וכיון
שחלק מגרעיני החרדל נמצאים בפועל ברשות הרבים, ורק מחוברים
לרשות היחיד על ידי הכלי, אין הכלי מועיל לחברם להיות נחשבים
כמונחים ברשות היחיד, ונמצא שהוציאם לרשות הרבים, ולכן חייב.
ורבי יוחנן אמר, **אפילו אם הוציא קופה מליאה חרדל**, כל זמן שלא
יצאה כל הקופה פטור. מדייקת הגמרא מדבריה: **אלמא קסבר** –
מוכח שרבי יוחנן סובר, **שאגד כלי שמיא אגד** – חיבור על ידי כלי
שמו חיבור, ולכן אף שחלק מגרעיני החרדל נמצאים ברשות הרבים,
מכל מקום מאחר שהם בתוך כלי שלא יצא מרשות היחיד לגמרי,
הכלי מחברם להיות נחשבים כמונחים ברשות היחיד, ונמצא שלא
הוציאם לרשות הרבים, ופטור.
רבי זירא מתקשה בסברת המשנה: **אמר רבי זירא**, **מתניתין** – מה
שנאמר בדין זה במשנתנו, **דלא כחזקיה דיקא ודלא כרבי יוחנן**
דיקא – מדויק שלא כחזקיה ושלא כרבי יוחנן. **כחזקיה לא דיקא**,
דיקא – שהמוציא אינו מתחייב עד שיוציא את כל הקופה, ומדויק
מכך, **מַעְמָא דכל הקופה** – שהטעם שחייב הוא מפני שהוציא את
כל הקופה, **הא** – אך אם הוציא רק את כל הפירות, אך מקצת

יוצא שחל על הלחם בצאתו מהמקדש, נחשבת יציאתו לעבור עליו
בלאו פאכילת שיעור בִּנְיָת ממנו, **לַעֲנֵן שֶׁבֶת נְמִי יתחייב בְּכֻנִּית**.
ומכך שאבא שאול לא אמר כך אלא אמר שהשיעור הוא בגרוגרת,
מוכח שאין מחשיבים פחות מכשיעור במלאכת שבת משום שהועיל
לאיסור אחר, ואם כן הוא הדין בזרק כזית תרומה לבית טמא בשבת,
שאינו חייב משום מלאכת הוצאה מחמת חשיבות הכזית לענין
השלמת הטומאה.

רוחה הגמרא את ראיית רב נחמן: **הכי השתא** – וכי כך נראה בעיניך
עתה, שכשם שבהוצאת לחם הקדשים בשבת אינו חייב בכזית, כך גם
בזריקת כזית תרומה בשבת לבית טמא כשהוא משלים לכביצה לא
יתחייב, הרי הֵתֵם – שם בקדשים שהוציאם, **מִדְּאִפְקִיָּה** – מיד
כשהוציאו חוץ לְחֻמַּת הָעֹרֶה אִפְסִיל לִיה **בְּיוֹצֵא** – נפסל משום
יוצא, אף שעדיין לא הוציאו לרשות הרבים, ואילו **אֲשֶׁבֶת לא**
מִיְחִיב – משום מלאכת הוצאה בשבת אינו מתחייב עד לאחר מכן
דְּמַפִּיק לִיה – כשמוציאו לְרֻשֹׁת הָרֵבִים, ובאותה שעה כבר עברה
חשיבותו מצד פסול יוצא, ולכן אין לחייבו מחמתה לענין שבת משום
הוצאה, אולם **הָאָא** – כאן בזרק כזית תרומה לבית טמא בשבת,
מלאכת ההוצאה בִּשְׁבֶּת והצירוף לענין **טומאה**, **בְּהִרֵי הָרֵדִי קְאָתִין**
– באו יחד, שעד שנצטרף הכזית עם שאר האוכלים שהיו בבית, לא
היה בו שיעור לא שבת ולא טומאה, ולכן נסתפק רבא האם
אומרים במשום כך משתנה שיעור ההוצאה בשבת וחייב אף בכזית,
או שמכל מקום שיעור ההוצאה נשאר על כנו בכגורגרת.

שינוי במשנה: **חזר והכניסו אינו חייב אלא בשיעורו**.
מקשה הגמרא: **פְּשִׁימָא**, שהרי כיון שלא זרעו או שאר הדברים
שרצה, ביטל את מחשבתו הראשונה שלצורכה הצניע, ומדוע
הוצרך התנא לשנותו. מתרצת הגמרא: **אמר אבאי**, **הָאָא בְּמֵאִי**
עֲסָקִינוּ, כְּגוֹן שלא חזר בו במפורש ממחשבתו הראשונה קודם
שהכניסו, אלא **שְׁזָרְקוּ לְאוֹצֵר** של הפירות להיות יחד עם כל
הפירות, ולא הקפיד להניחו לבדו, שבכך הוכיח שביטל את מחשבתו
הראשונה, ומכל מקום מדובר שלא נתערב היטב בתוך הפירות
וּמְקוֹמוֹ – ניכר ביניהם, וכיון שמקומו ניכר הוצרך לשנות במשנה שאם
חזר והכניסו אינו חייב אלא כשיעורו, שכן **מהו דְּתִקְמָא** – שם
תאמר שִׁבְיָן דְּמְקוֹמוֹ ניכר אינו נידון כמי שעירבו בין פירותיו, אלא
נחשב כהצניעו בפני עצמו, ועדיין בְּמִלְתִּיהָ קְמִייתָא קָא – בדינו
הראשון הוא עומד ששיעורו בכל שהוא, **קא משמע לן** – לכן
השמיענו התנא, מְדִרְקִיהָ לְאוֹצֵר – שמכך שזרקו לאוצר עם
פירותיו, אף שמקומו ניכר בין הפירות, ודאי בְּטוּלִי בְּטָלִיה – ביטל
את מחשבתו הראשונה שלצורכה הצניע.

משנה

מכיון שעסקה המשנה בשיעור מלאכת הוצאה, היא ממשיכה בדיני
הוצאה נוספים: **המוציא אוכלין מרשות היחיד ונתנן על האסקופה**
– מפתן הדלת שבפתח הבית מבחוץ, **בין שחזר הוא והוציאן** לאחר
מכן מהאסקופה לרשות הרבים, **ובין שהוציאן אחר**, פטור המוציא,
ואף שאם הוא חזר והוציא נמצא שהוציא מרשות היחיד לרשות
הרבים שהעושה כן חייב משום הוצאה, מכל מקום פטור **מפני שלא**
עשה מלאכתו בבת אחת, אלא בשתי פעמים, מרשות היחיד
לאסקופה, ומהאסקופה לרשות הרבים, ונמצא שעקר ממקום חיוב
והניח במקום פטור, ואחר כך עקר ממקום פטור והניח במקום חיוב.
המשנה מבארת דין נוסף בהוצאה לאסקופה: **קופה שהיא מליאה**
פירות, שהוציאה מרשות היחיד ונתנה על אסקופה התיצונה –
איצטבא (כותל נמוך בנוי מאבנים וטיט) שלפני מפתן דלת הבית,
באופן שרוב הקופה יצא לחוץ ומונח על האסקופה, ומיעוטת נותר
ברשות היחיד, **אף על פי שרוב הפירות שבתוך הקופה יצאו מרשות**
היחיד לרשות הרבים ועומדים מבחוץ, פטור עד שיוציא את כל
הקופה, כלומר אינו חייב אלא אם כן הוציא בתחילה את כל הקופה
בבת אחת.

ארוכים, כגון קנה או קליפה של קינמון, שאינם יוצאים בשלמות עד
 שתצא כל הקופה, ולכן פטור עד שיוציא את כולה.
 קושיא על רבי יוחנן: מתיב רב פיי בר אביי, שנינו בברייתא, הנוגב
 כים – ארנק מלא מעות והגביהו בבית הבעלים והוציאו לרשות
 הרבים בשבת, חייב לשלם גניבתו, ואף שחייב מיתה על הוצאה זו
 בשבת, וההלכה היא שמי שנתחייב בשני עונשים דיו להיענש בחמור
 מביניהם (כתובות לה), וכאן במיתה ותשלומים החמור הוא עונש
 המיתה, מכל מקום באופן זה הדין שונה, מפני שפכר נתחייב בגניבה
 בבית הבעלים בשעה שהגביה את הכיס קודם שייבא לידי איסור
 שבת בהוצאתו לרשות הרבים, ושני החיובים אינם במעשה אחד.
 אמנם אם היה הגנב מנדר את הכיס ויוציא לרשות הרבים מבלי
 להגביהו, פטור מלשלם גניבתו, שחריו באופן זה איסור גניבה
 ואיסור שבת כאין כאחד, כיון שהקנין הוא המחייב את הגנב לשלם,
 ולכן לא קנה את הכיס לענין הגניבה עד שהוציאו מבית הבעלים
 לרשות הרבים, ובמעשה זה גם עשה מלאכת הוצאה בשבת ונתחייב
 עליה. ואי סלקא דעתך – ואם עולה בדעתך לומר, שאגד כלי שמים
 אגד – חיבור על ידי כלי שמו חיבור, נמצא שגם בסיפא באופן שגרר
 את הכיס והוציאו לרשות הרבים, קדים ליה – קדם לו איסור גניבה
 לאיסור שבת, שחרי קנה את המעות בגניבתו מיד כשהוציא את
 מקצת הכיס מבית הבעלים, משום שיכול להוציא את כל המעות מן
 הכיס כשפתחו פונה כלפי חוץ, ואילו משום הוצאה בשבת אינו חייב
 אף שכבר יצאו חלק מן המעות, שכל זמן שלא הוציא את כל הכיס,
 לדברי רבי יוחנן שאגד כלי שמו אגד, נחשב כאילו המעות שבתוכו
 מחוברות לרשות היחיד על ידו, ואינו חייב משום הוצאה בשבת.
 ומדוע אמרה הברייתא שבסיפא חלים שני האיסורים כאחד.
 מתרצת הגמרא: אי דאפקיה דרך פיו הכי נמי – אם אכן היה הגנב
 מוציא את הכיס כשפתחו פונה לחוץ ויוצא תחילה, ודאי היה הדין
 כך, שהיה מתחייב על גניבתו קודם שיבוא לידי איסור שבת, משום
 שלענין שבת אגד כלי שמו אגד, אמנם הקבא במאי עסקינן – כאן
 בברייתא זו במה מדובר, דאפקיה דרך שוליו – שהוציא את הכיס
 כשתחתיתו פונה לחוץ ויוצאת תחילה, ופתחו עדיין בתוך הבית,
 שבאופן זה, כיון שבחוץ אינו יכול ליטול את המעות היוצאות עד
 שיוציא את כל הכיס, ממילא אינן נקנות לו ביציאתן אלא בגמר
 יציאת הכיס, ונמצא איסור גניבה והוצאת שבת באים כאחד בגמר
 הוצאת הכיס.
 מקשה הגמרא: והאיכא מקום הלמה – והרי בשולי הכיס יש את
 מקום התפירה של חלקי הכיס זה לזה, באופן שיכול להרחיבו בלא
 איסור תורה.

מהקופה נותרה ברשות היחיד, פטור, אלמא קכבר – מוכח שהתנא
 סובר שאגד כלי שמים אגד, ולכן פטור כיון שמקצת הכלי בפנים
 נחשב שגם הפירות נשארו מחוברים לרשות היחיד על ידי הכלי,
 ושלא כדברי חזקיה. וכרבי יוחנן לא דיקא, דקתני שהמוציא פטור
 אף על פי שרוב פירות בחוץ, ומדויק מכך, מעמא דרוב פירות –
 הטעם שפטור הוא מפני שלא יצאו אלא רוב הפירות, הא – אך אם
 הוציא את כל הפירות, אף על גב דאגידא קופה מגוואי – אף
 שהקופה עצמה נשארה מקצתה בפנים והיא מאגדת לתוכה את
 הפירות, חייב, אלמא קכבר – מוכח שהתנא סובר שאגד כלי לא
 שמים אגד ולא נחשב שהפירות בפנים, ושלא כדברי רבי יוחנן.
 הגמרא דנה ביישוב הסתירה בזה: ואלא משנתנו קשיא, שדיניה
 סותרים זה את זה. מיישבת הגמרא: חזקיה מתריץ למעמיה – יתרץ
 דברי המשנה לפי שיטתו, ורבי יוחנן מתריץ למעמיה – יתרץ דברי
 המשנה לפי שיטתו. ומבארת הגמרא: חזקיה מתריץ למעמיה, שמה
 ששנינו שפטור עד שיוציא את כל הקופה, לא מדובר בכל אופן,
 אלא במה דברים אמורים, בקופה מליאה קישואין ודלוועין, שכיון
 שהם גדולים וממלאים את כל רוחב הקופה כאמור, אין הוצאתם
 נשלמת עד שיוציא את כל הקופה, ולכן אמר התנא 'עד שיוציא את
 כל הקופה', שאף הפירות לא יוצאים עד אז. אכל אם הייתה הקופה
 מליאה חרדל, באופן זה לא נאמר שפטור משום שמקצת הכלי
 בפנים, אלא משעה שיש שיעור הוצאה בחדל שהוציא, נעשה דינו
 כמי שהוציא את כל הקופה וחייב. ורבי יוחנן מתריץ למעמיה,
 שמה ששנינו אף על פי שרוב פירות בחוץ פטור, הכוונה היא, ולא
 רק אם הוציא את רוב הפירות בלבד פטור, אלא אפילו אם הוציא
 את כל הפירות פטור, עד שיוציא את כל הקופה, ורק אז חייב,
 ואף בקופה מלאה גרעיני חרדל, כל זמן שמקצת הכלי בפנים הרי
 הוא מחבר כל הנמצא בתוכו לרשות היחיד, והמוציא פטור.
 הגמרא מקשה על חזקיה: מתיב, שנינו בברייתא, המוציא מרשות
 היחיד את קופת הרובלין – מוכרי בשמים, שיש בה הרבה מיני
 בשמים, ונתנה על אסקופה החיצונה שהיא רשות הרבים, אף על
 פי שרוב המינין שבתוכה בחוץ, פטור עד שיוציא את כל הקופה.
 וקא סלקא דעתין – עולה בדעתנו לומר, שמדובר בצדדי – בקופה
 מלאה בצדורות קטנים של בשמים שחוקים, שבהוצאת מקצת
 הקופה לרשות הרבים יוצאים כמה צדורות בשלמותם, ומכל מקום
 פטור עד שיוציא את כל הקופה, ומוכח שכל הצדורות נחשבים
 מחוברים לרשות היחיד כיון שהכלי מחברם, וקשיא לחזקיה שאמר
 שחיבור כלי אינו חיבור.
 מתרצת הגמרא: אמר לך חזקיה, הכא במאי עסקינן, לא בצדורות
 קטנים של בשמים שחוקים, אלא באורזיני – באגודות שרשי בשמים